

VZNIK SMOGOVÝCH SITUACÍ V OLOMOUCI

V Olomouci vznikají smogové situace především v chladném období roku, zejména od října do března roku následujícího (tzv. zimní smog). Předpokladem pro vznik zimní smogové situace je meteorologický jev zvaný inverze.

INVERZNÍ STAV představuje situaci, kdy teplota vzduchu s rostoucí nadmořskou výškou neklesá, ale naopak stoupá. Vrstva studeného vzduchu zůstává přikryta pokličkou teplého vzduchu.

Při inverzi dochází k tomu, že se ve spodní vrstvě studeného vzduchu hromadí škodliviny ze zdrojů znečištění ovzduší. V Olomouci se jedná zejména o spalinu z lokálních topeníšť a výfukové plyny automobilů.

Tím, že se uvedené škodliviny nemohou rozptýlit do vyšších vrstev, vzniká smogová situace. Ta je spojena v Olomouci zejména s vysokými koncentracemi suspendovaných částic frakce PM₁₀ (prachové částice), dále pak s vyššími koncentracemi oxidu siřičitého a oxidu dusičitého.

KDE NAJDU INFORMACE O AKTUÁLNÍM STAVU ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ?

Měření imisí probíhá v Olomouci na 3 měřících stanicích s online výstupy:

1. Velkomoravská, kód MOLV, provozovatel Město Olomouc
2. Hejčín, kód MOLJA, majitel ČHMÚ
3. Šmeralova, kód MOLSA, majitel ZÚ-Ostrava

Aktuální data z měřící stanice Velkomoravská

- na webu města Olomouce
<http://89.185.253.76:81/ovzdusi-olomouc/>

Aktuální data z měřících stanic Hejčín a Šmeralova

- na webu Českého hydrometeorologického ústavu
http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/web_generator/actual_hour_data_CZ.html

Aplikace pro mobilní telefony o kvalitě ovzduší ve vaší lokalitě

- na webu společnosti Čisté nebe
<http://www.smogalarm.cz>

Informace o monitoringu ovzduší v Olomouci

- na webu města Olomouce
<https://www.olomouc.eu/obcan/bezpecnost/monitoring-ovzdusi>

Doporučení týkající se zdraví

- na webu Státního zdravotního ústavu
<http://www.szu.cz/tema/zivotni-prostredi/smogova-situace-co-muzeme-udelat>

Vydavatel:

Statutární město Olomouc
Odbor životního prostředí
(c) 2017

www.olomouc.eu

CO DĚLAT

V PŘÍPADĚ SMOGOVE SITUACE?

CO JE SMOGOVÁ SITUACE?

Smogová situace je stav mimořádně znečištěného ovzduší, kdy dochází k překročení zákonem stanovené hodnoty aspoň jednou ze sledovaných znečišťujících látek (oxid siřičitý, oxid dusičitý, suspendované částice PM10, troposférický ozon).

JAKÉ JSOU TYPY SMOGOVÝCH SITUACÍ?

ZIMNÍ TYP – vzniká nejčastěji v chladném období roku při inverzi za chladného počasí a bezvětří. Je spojená s vysokými koncentracemi oxidu siřičitého, oxidu dusičitého a prachu. Přispívá k ní zejména topení tuhými palivy a doprava.

LETNÍ TYP – vzniká za horkého a suchého počasí v teplé části roku při dlouhotrvajících teplotách přesahujících 30 °C. Je spojená s vysokými koncentracemi přízemního ozónu. Přispívá k ní zejména doprava.

JAK JE VYHLAŠOVÁNA SMOGOVÁ SITUACE?

Vznik smogové situace a její ukončení vyhlašuje Ministerstvo životního prostředí prostřednictvím Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ) ve veřejně přístupném informačním systému a v médiích.

VLIV ZNEČIŠTĚNÉHO OVZDUŠÍ NA LIDSKÝ ORGANISMUS

Znečištění ovzduší je jedním z významných faktorů, které mají vliv na lidské zdraví. Škodliviny v ovzduší se projevují zvýšeným počtem onemocnění srdce a oběhového systému, dýchacích problémů a nárůstem nádorových onemocnění.

Zvláštní riziko představuje spalování komunálních odpadů v domácnostech, zvláště např. plastů, gumy, umělých tkanin, lakovaného dřeva nebo olejů. Při spalování těchto odpadů vznikají vedle klasických škodlivin ve zvýšené míře vysoce toxicke a karcinogenní látky. Tyto mají zásadní vliv na zdraví obyvatel a zejména dětí již při velice nízkých koncentracích.

Nikdy nespalujte v domácnostech komunální odpady!

VLIV NA ZDRAVÍ PŘI SMOGOVÝCH SITUACÍCH

Mezi skupiny obyvatel zvláště citlivé na zvýšené koncentrace znečišťujících látek při smogových situacích se řadí zejména malé děti, senioři, těhotné ženy a osoby s rozvinutým zdravotním postižením dýchacího ústrojí (chronický i akutní), dále pak nemocní s chorobami kardiovaskulárního systému a diabetici.

KRÁTKODOBÉ ZVÝŠENÍ DENNÍCH KONCENTRACÍ

Může způsobovat dráždění očních spojivek, dráždění dýchacích cest, častější výskyt kaše a ztíženého dýchání zejména u astmatiků.

DLOUHODOBÉ VÝZNAMNÉ ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ

Může zvyšovat nemocnost dýchacího ústrojí a srdečně-cévního systému, ovlivňovat imunitu, porodní váhu, růst plodu a podobně.

DOPORUČENÍ PŘI VZNIKU SMOGOVÉ SITUACE

SNÍŽENÍ EXPOZICE ZNEČIŠTUJÍCÍM LÁTKÁM

- ☒ V případě zimního smogu omezte pobyt venku v době mezi 6–10 hod. a 16–20 hod., v případě letního smogu mezi 11–17 hod.
- ☒ Omezte zvýšenou fyzickou zátěž ve venkovním prostředí spojenou se zvýšenou frekvencí dýchání (fyzická práce, sport).
- ☒ Větrejte pouze krátce a intenzivně několik minut 3x až 4x denně, nezdržujte se v zakouřených místnostech.
- ☒ Zahajte včasnou a účinnou léčbu při prvních příznacích onemocnění, zejména pak dýchacího ústrojí.

SNÍŽENÍ PRODUKCE ZNEČIŠTUJÍCÍCH LÁTEK

- ☒ Vyhněte se činnostem zhoršujícím kvalitu vzduchu v místnosti (kouření, používání barev, laků, rozpouštědel, sprejů apod.).
- ☒ Nepoužívejte krbová topeníště a nespalujte dřevo ani jiný rostlinný materiál na otevřených ohništích.
- ☒ Dejte přednost městské hromadné dopravě před autem.
- ☒ Nepřetápejte obytné místnosti, resp. zkuste snížit teplotu vytápění obytných místností o 1–2 °C oproti obvyklé úrovni, a to především při topení tuhými palivy.

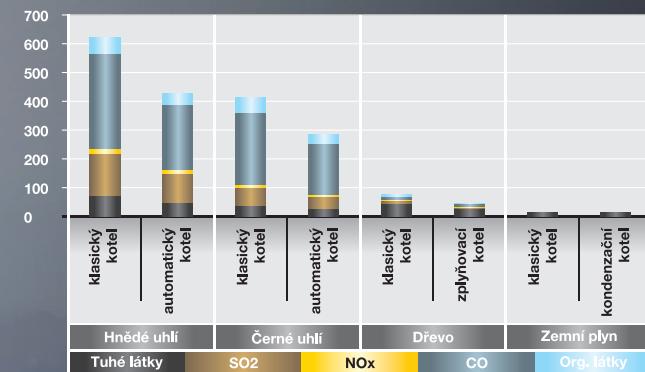
SLEDOVÁNÍ INFORMACÍ

- ☒ Sledujte informace o aktuálním stavu znečištění ovzduší na internetu a ve sdělovacích prostředcích, kde jsou vyhlašována varování a pokyny ČHMÚ.

JAK MŮŽU PŘISPĚT KE ZLEPŠENÍ KVALITY OVZDUŠÍ V OLOMOUCI ?

Přispět ke snížení znečištění ovzduší mohou zejména majitelé domů s vlastním vytápěním. Zásadním faktorem je výběr paliva a instalace moderních kotlů s vysokou účinností. Preferovaným palivem by měl být zemní plyn, naopak hnědé uhlí by mělo být palivo vyloženo.

Emise škodlivin do ovzduší z vytápění průměrného rodinného domu (kg/rok)

ZÁSADY PRO HOSPODÁRNÝ PROVOZ KOTLŮ A NÍZKOU TVORBĚ EMISÍ:

- Používejte moderní kotel s vysokou účinností
- Spalujte v kotli pouze předepsané palivo
- Provozujte kotel pouze na projektovaný výkon
- Pravidelně čistěte komín (u kotle na pevná paliva)
- Nechte si pravidelně seřídit spalovací zařízení

Důležitým faktorem pro ochranu ovzduší jsou rovněž úspory ve spotřebě tepla a tím rovněž v potřebě spalování paliv. Úspory mají dvojí efekt. Dojde ke snížení znečištění ovzduší a zároveň uspoříte peníze za neprotopené palivo.

Snižení spotřeby tepla u starších domů přináší zejména nahrazení starých oken novými, izolace stěn budovy, zateplení střechy a zateplení podlah.

Pro snížení negativního vlivu z dopravy dejte přednost veřejné, pěší nebo cyklo dopravě před jízdou autem.